

Вашингтон, по угледу на посусталу Венецуелу, покушава да преко енергената оствари утицај у региону



Све је то због нафте, имају обичај да кажу Латиноамериканци кад год Вашингтон постане активан у неком од светских региона. И овога пута кад се захуктала вашингтонска машинерија да у своју сферу са Кубом поврати и остале карипске и јужноамеричке земље, говори се о нафти, њеној цени и немогућности Венецуеле да петродипломатијом подмазује регион. У свему томе има неке истине.

Пре Панаме, где се одиграо историјски сусрет са председником Кубе Раулом Кастром, Барак Обама је отишао до Јамајке, која је услед заврнуте нафтне славине из Венецуеле запала у тешку економску кризу. Био је то знак за многе аналитичаре из региона да закључе како је амерички председник одлучио да ископира модел петродипломатије покојног лидера Боливарске револуције Уга Чавеса.

Према подацима ММФ-а, четири одсто бруто националног дохотка Јамајке субвенционише Венецуела. Тако је било од 2005, када је Уго Чавес отпочео иницијативу „Петрокарибе”, у којој се нашло седамнаест земаља. У време када је нафта имала високу цену, Каракас је испоручивао црно злато врло јефтино и уз веома повољне кредите са каматом од једва два одсто. Према подацима вашингтонског Атлантског савета, Каракас је годинама сваком карипском савезнику слао између 86.000 и 121.000 барела нафте дневно. Посебно Куби је дневно стизало 91.000 барела петролеја. Јамајка данас дугује Венецуели две милијарде и 600 милиона евра, док се дуг Доминиканске Републике попео на 3,4 милијарде.

Цена венецуеланске нафте се за две године преполовила, па је Каракас морао да поштри услове за кредите карипским земљама. Амерички извори тврде да се рачуни ових петрокарипских трансакција крију негде на рајским острвима, којих у том региону има напретек и кад су плаже у питању, а поготово кад је о утаји пореза реч.

Има ли бољег тренутка да Вашингтон наступи као спасилац?

С једне стране, својом понудом поништава утицај Венецуеле у тренутку када је она у најтежој кризи, док, с друге стране, може да понуди и нафту и високу технологију за производњу обновљивих извора енергије, што би карипским земљама омогућило да постану енергетски независне, како објашњава Вашингтон.

Због тога је, сматрају извори, Обама скокнуо до Јамајке, државе коју је последњи пут посетио Роналд Реган 1982, када су САД водиле битку са СССР-ом и Кубом око тога ко ће остваривати утицај међу карипским земљама.

Али зашто је Обама изабрао баш Јамајку?

Зато што је ова карипска земља под јаким притиском ММФ-а да испод минимума сведе своју буџетску потрошњу, па ће свака страна помоћ бити оберучке прихваћена. Уз то, Обама је тамо имао прилику да се сретне са званичницима још петнаестак земаља на једном регионалном састанку, где се такође разговарало о енергетици. Међу њима, десет их је обухваћено венецуеланском петродипломатијом. Обама хоће да победи Чавесовог наследника, венецуеланског председника Николаса Мадуре, и то на његовом терену, тврде латиноамерички медији.

Они са сигурношћу тврде да је на делу нови модел са севера: америчка против венецуеланске петродипломатије.

И на самиту америчких држава у Панами направљен је, како сматрају, амерички дипломатски заокрет: од идеологије ка прагматизму. Циљ Вашингтона је да обједини цео континент од Аљаске до Огњене земље и претвори га у простор слободне трговине. Због тога су идеолошке разлике стављене у други план.

Ако се то обистини, многи проблеми ће моћи ефикасније да се решавају заједнички – од

криминала изазваног кријумчарењем дроге до прављења плана за масовније ослањање на обновљиву енергију.

Како се тога нису раније сами сетили, него је пионирски посао у том правцу обавио њихов љути противник Уго Чавес?

Зорана Шуваковић

(Политика)